

SOCIALNÄMNDEN 2013-04-16
PROTOKOLLSUTDRAG

Justerat 2013-04-18

Anna König Jerlmyr och Roger Mogert

§ 17

Rapport över användandet av härbärke/akutboende under 2012

Dnr 5.0-111/2013

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Rapporten överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Ärendet

Staden har under år 2012 levt upp till tak-över-huvudet-garantin. Garantin anger att alla hemlösa tillhörande Stockholm stad som fyllt 20 år och som själva inte kunnat ordna nattlogi ska erbjudas sovplats för natten. Under året fanns 207 platser. Antalet personer som bor på akutboende minskar successivt. Från år 2003 till år 2012 har antalet minskat från 2 449 till 1 372 personer, det vill säga en minskning med 44 procent.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 25 mars 2013.

Förslag till beslut

Ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) och ledamoten Inger Stark (V) framlade ett annat förslag till beslut som innebar återremiss av ärendet och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden tog först upp förslaget att återremittera ärendet.

Nämnden beslutade utan omröstning att avslå förslaget att återremittera ärendet.

Vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) och ledamoten Inger Stark (V) reserverade sig mot detta beslut och deltog därefter inte i beslutet om ärendet.

Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Anna König Jerlmyr m.fl. (M), ledamoten Ann-Katrin Åslund (FP), ledamoten Stina Bengtsson (C) och ledamoten Ewa Samuelsson (KD) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), ledamoten Stefan Nilsson m.fl. (MP) och ledamoten Inger Stark (V) reserverade sig mot nämndens beslut enligt följande.

1. Socialnämnden beslutar att återremittera ärendet för att få kompletterande underlag angående behovet av akutboende.
2. Nämnden framför därutöver följande.

För att redovisningen ska vara meningsfull måste den ställas i relation till vilket behov det finns av härbärgen/akutboenden. Vi saknar en sådan redovisning. Det framgår inte i vilken utsträckning man har varit tvungen att avvisa hjälpsökande på grund av platsbrist. Beläggningen när det gäller män ligger, utom för Kransen, på 100 procent eller en bra bit däröver, men det är oklart om alla extraplatser har utnyttjats. Det är också angeläget med en analys av konsekvenserna av att alla akutboenden ligger i innerstan eller i Söderort, medan det saknas platser i Västerort.

Vid protokollet

Lisbeth Westerlund
sekreterare

SOCIALFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 5.0-111/2013
SID 1 (6)
2013-03-25

Handläggare: Jens Barlas
Telefon: 08-508 25 026

Till
Socialnämnden

Redovisning över användandet av härbärge/akutboende under 2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna rapporten.
2. Socialnämnden beslutar att överlämna rapporten till stadsdelsnämnderna.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Staden har under år 2012 levt upp till tak-över-huvudet-garantin. Garantin säger att alla hemlösa tillhörande Stockholm stad som fyllt 20 år och som själva inte kunnat ordna nattlogi ska erbjudas sovplats för natten. Under året fanns 207 platser. Antalet personer som bor på akutboende minskar successivt. Från år 2003 till år 2012 har antalet minskat från 2 449 till 1 372 personer, det vill säga en minskning med 44 %. Förvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att godkänna rapporten och att överlämna den till stadsdelsnämnderna.

Ärendets beredning

Ärendet är framtaget vid socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor.

Redovisning

Beläggning fördelat på akutboende

Staden har under år 2012 levt upp till tak-över-huvudet-garantin (TÖG). Garantin säger att alla hemlösa tillhörande Stockholm stad som fyllt 20 år och som själva inte kunnat ordna nattlogi ska erbjudas sovplats för natten.

I staden finns sex härbärgen/akutboenden. Boendena har olika driftsformer. Grimman, Planeringshemmet och Hvilan drivs av förvaltningen. Skarpnäcksgården drivs i enskild regi. Bostället drivs av Stadsmissionen och Kransen av Frälsningsarmén, båda med verksamhetsbidrag från socialnämnden.

Under året fanns 171 ordinarie platser, 129 för män och 34 för kvinnor samt 8 parplatser. Utöver ordinarie platser fanns totalt 36 extraplatser, varav 33 var för män och 3 för kvinnor. Totalt var det 207 platser.

I tabellen nedan visas beläggningen för män (100 % baseras på ordinarie platser).

Härbärge/akutboende	Tillgängliga loginätter	Utnyttjade loginätter	%
Män			
Bostället (20 pl)	7 320	7 319	100 %
Kransen (24 pl)	8 784	8 232	94 %
Grimman(20 pl)	7 320	9 087	124 %
H-huset			
Skarpnäcksgården (45 pl)	16 470	18 657	113 %
Hammarbybackens planeringshem(20 pl)	7 320	9 260	127 %
Totalt män (129 pl)	47 214	52 555	111 %

I tabellen nedan visas beläggningen för kvinnor och par (100 % baseras på ordinarie platser).

Härbärge/akutboende	Tillgängliga loginätter	Utnyttjade loginätter	%
Kvinnor			
Bostället (10 pl)	3 660	3 088	84 %
Hvilan (18 pl)	6 588	5 756	87 %
Planeringshemmet (6 pl)	2 196	1 849	84 %
Totalt kvinnor (34 pl)	12 444	10 693	86 %
Par Grimman (8 pl)	2 928	2 557	87 %

Totalt under året har 62 586 loginätter vid en *ordinarie* plats funnits tillhanda. All dessa har utnyttjats plus 3 219 loginätter vid *extraplatser* sammantaget 65 805 loginätter, vilket ger en beläggning om 105 %.

Enheten för hemlösa använde flest antal nätter för sina klienter, 23 265 nätter.

Av stadsdelsförvaltningarna härrörde flest nätter till:

Enskede-Årsta-Vantör	7 801 nätter
Södermalm	7 443 nätter
Farsta	4 522 nätter
Hägersten-Liljeholmen	3 775 nätter

Hemlösa tillhörande Stockholms stad stod för drygt 98 % av nätterna.

Av länets övriga kommuner härrörde flest nätter till:

Huddinge	454 nätter
Haninge	207 nätter
Lidingö	71 nätter

Ovanstående fördelning har varit likartad under de senaste åren.

Många hemlösa bodde endast korta tider på akutboenden, vanligen en till tre nätter. Antalet individer som bodde mer än 14 dagar under en eller flera månader under ett år var 705 stycken (51 % av samtliga individer). År 2011 var motsvarande siffra 658 stycken (37 %). Antalet personer som har bott på akutboende mer än 14 dagar har legat mellan 600 och 700 personer under flera år.

Av de 62 586 loginätterna ombesörjdes 9 622 (15 %) via direktintag. Det innebär att en hemlös person själv söker upp ett akutboende utan att ett biståndsbeslut finns. Innan insats effektueras ska dock akutboendets personal haft kontakt med

hemlöshetsmottagningen vid enheten för hemlösa för ett beslut om nattlogi. Dagen efter tar hemlöshetsmottagningen kontakt med berörd stadsdelsförvaltning eller enheten för hemlösa för att länka ärendet till rätt instans.

Antalet individer

Tabellen nedan visar antalet individer inkl antal/andel kvinnor sedan 2003.

År	Antal individer	Antal kvinnor	Andel kvinnor
2003	2 449	439	18 %
2004	2 309	401	17 %
2005	2 381	444	18 %
2006	1 997	415	21 %
2007*	-	-	-
2008	2 106	435	21 %
2009	1 952	359	18 %
2010	1 920	362	18 %
2011	1 751	373	21 %
2012	1 372	249	18 %

*År 2007 gick det inte att ta fram antalet unika individer då förvaltningen bytte datarapportsystem det året.

Under året var antalet unika individer 1 372, varav 249 kvinnor. Siffrorna för år 2011 var 1 751, varav 373 var kvinnor. Antalet individer har således minskat medan antalet belagda dygn ökat. Vid en jämförelse över tid så framkommer en positiv trend då antalet individer minskat med 44 % från 2003 till 2012.

Ålder

Tabellen nedan visar andelen personer uppdelat i femårsklasser.

Ålder	Antal	%
65-	83	6 %
60-64	119	8 %
55-59	182	13 %
50-54	193	14 %
45-49	202	15 %
40-44	133	10 %
35-39	150	11 %
30-34	138	10 %
25-29	122	9 %
20-24	49	4 %
-19	1	-

Det var 50 personer som var 24 år eller yngre och tillbringade en eller flera nätter på akutboende. Motsvarande siffror för 2011 var 85 personer.

Det var 83 personer som var 65 år eller äldre och tillbringade en eller flera nätter på akutboende. Motsvarande siffror för 2011 var 105 personer.

Majoriteten individer 710 personer (knappt 52 %) är i åldersintervallet 40 år till och med 59 år. Cirka hälften av dessa (315 personer, 282 män och 33 kvinnor) har bott mer än 14 dagar på härbärge.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen konstaterar att under år 2012 har det totala antalet individer fortsatt att minska på akutboenden. Antalet yngre än 25 år och äldre än 64 år har minskat. Antalet belagda dygn och personer som bott mer än 14 dagar har dock ökat.

Förvaltningen ser positivt på att antalet individer, däribland äldre och yngre, har minskat på akutboenden. Under de senaste nio åren, från 2003 till 2012, har antalet individer på härbärge minskat med 44 %. Under flera år har nämnden prioriterat olika insatser och projekt med syfte att minska den akuta hemlösheten och där den nuvarande utvecklingen är ett resultat av detta.

Hemlöshetsmottagningen, som började som ett projekt, arbetar med att aktualisera de hemlösa som kommer direkt till ett akutboende utan att först ha haft kontakt med socialtjänsten. Sedan hemlöshetsmottagningen infördes 2008 har direktintagen minskat från 1 200 direktintag per månad till i snitt 569 per månad år 2012. Mottagningen har länkat personerna till berörd stadsdelsförvaltning eller till enheten för hemlösa. Arbetet har lett till att samtliga personer har fått ett biståndsbeslut, vilket för det flesta innebär att en individuell planering har påbörjats eller startats på nytt.

Den samordnade och uppsökande verksamheten Pelarbacken (som innefattar somatisk vård, psykiatri, beroendevård och socialtjänst) har medfört bättre förutsättningar för att kunna komma i kontakt med och motivera den grupp personer som har en grav beroendeproblematik och/eller annan psykisk sjukdom.

De tidigare projekten för unga vuxna (18-25 år) på härbärge har numera övergått i verksamheten "Botorg för unga". Botorgets personal har bland annat hjälpt unga hemlösa till tillfälliga placeringar i andra verksamheter som Lönne, Bandhagshemmen, Syrenerna och Giovannis istället för akutboende. Ungdomarna har under placeringen fått stöd i att komma vidare av Botorgets personal.

Nämnden har också valt att ta fram alternativa boendeformer till härbärgesboende. Ett exempel är utbyggnaden av antalet stödboendeplatser på Västberga boende, där fler akut hemlösa kunnat erbjudas ett långsiktigare boende. Projektet "Bostad först" som idag har cirka 30 personer boende i lägenhet, som tidigare bodde på akutboenden, är ytterligare ett alternativ.

Stadens nuvarande strategi är också att erbjuda tränings- och försökslägenheter för personer som anses klara eget boende med tillräckligt individuellt stöd. Antalet förmedlade försöks- och träningslägenheter har ökat de senaste åren.

Det finns således ett batteri av insatser i syfte att motverka den akuta hemlösheten i Stockholm stad. Kvalitén på akutboendena har också utvecklats. I dag erbjuder majoriteten akutboenden dygnet-runt-plats till skillnad från tidigare då den hemlöse fick lämna boendet på morgonen. Det finns likväl frågor kvar att lösa. Det finns till exempel ett antal personer som tenderar att använda akutboende som närmast permanent boende. Akutboende är tänkt som en akut lösning. För att kunna erbjuda andra boenden till dessa personer är också utvecklingsarbetet av andra boendeformer något som bör vara fortsatt prioriterat.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beslutar att godkänna rapporten och att överlämna den till stadsdelsnämnderna.